herpy

PILGIFTSGRODOR

Trinidad Poison Frog

Mannophryne trinitatis

Mannophryne trinitatis är en liten, brun och dagaktiv groda på 25-28 mm, som bara finns på Trinidad, där den lever vid klara, steniga bäckar i fuktig skog. Hanen kan bli kolsvart när han kallar, och honan har en klargul strupe. Arten hålls knappast, och det finns bara lite kunskap om skötseln.

Familj: Aromobatidae Tidigare namn: *Phyllobates trinitatis*

FAKTARUTA

DJURET

Vuxenstorlek	**25-28 mm** nos-kloaklängd
Livslängd	**5-10 år**
Aktiv	**På dagen**
Levnadssätt	**Marklevande**
Biotop	**Regnskog och våtmark**
Hudgift	**Inget känt**
Svårighetsgrad	**Erfaren**

SKÖTSEL

Min. terrarium	**60 × 40 × 45 cm** L × B × H för 2 vuxna djur
Temperatur, dag	**23-27 °C**
Temperatur, natt	**20-22 °C**
Luftfuktighet	**80-100 %**
Vatten	**Vattendel** djup 3-5 cm
UVB	**Valfritt** Fergusonzon 1
Föda	**Små leddjur (hoppstjärtar, bananflugor)**
Hålls	**Parvis**

AVEL

Fortplantning	**Äggläggande**
Utveckling	**Grodynglen bärs till vatten**
Äggläggning	**På marken**
Ägg per läggning	**6-13**
Kläckning	**21 dagar**
Larvtid	**40-50 dagar** från kläckning till metamorfos
Larvföda	**Alger/växter och färdigfoder**
Yngelvård	**Vaktar äggen och bär grodynglen**

SKYDD OCH PAPPER

CITES	**Ej listad**
IUCN	**Livskraftig (LC)**

Om arten

Mannophryne trinitatis är en liten, brun groda. Hanarna mäter i genomsnitt 25 mm från nos till kloak och honorna 28 mm. Ryggen är enfärgat brun, sidorna är marmorerade, och det löper en ljus strimma längs varje sida av ryggen och en ljus strimma i ljumsken. Arten har en skarpt avgränsad, mörk krage på strupen. Strupen visar könet: grå hos hanen, klargul hos honan. Hanen kan skifta från blekbrun till kolsvart när han kallar. Grodynglen mäter 14-16 mm vid kläckningen och växer till omkring 37 mm.

Mannophryne trinitatis beskrevs av Samuel Garman 1888 som *Phyllobates trinitatis*. Den tillhör familjen Aromobatidae, inte de egentliga pilgiftsgrodorna (Dendrobatidae). Beståndet på Pariahalvön i Venezuela räknades tidigare till arten, men förs nu som *Mannophryne venezuelensis*.

Hudgift: arten är inte känd som giftig, och hudgiften är därför satt till ingen. Huden är ändå tunn och känslig, så grodorna bör inte hanteras.

Utbredning och livsmiljö

Mannophryne trinitatis finns bara på Trinidad (Trinidad och Tobago), i öns norra bergskedja, Northern Range, och i kullarna i Central Range, bland annat vid Tamanagrottorna.

Arten står som livskraftig (LC) på IUCN:s rödlista, men utbredningen är dåligt kartlagd. Skogsavverkning, svedjebruk och föroreningar förstör livsmiljön på flera platser.

> **Naturlig utbredning:** Trinidad och Tobago.

LIVSMILJÖ

Mannophryne trinitatis lever från havsnivå och upp i bergen vid steniga bäckar i dalar, på bergssluttningar och i ostörd, fuktig bergsskog. Bäckarna är smala och grunda med långsamt, klart vatten och djupare kulpar där grodynglen växer upp. Grodorna håller till på stranden och i lövförnan nära vattnet.

Klimatet på Trinidad är tropiskt och varmt med en torrperiod från januari till maj och en regntid resten av året. I Northern Range är det svalare än i låglandet, med moln, dimma och kraftigt regn. Arten har ingen vintervila.

Läs mer: Vintervila och årstider

Skötsel

TERRARIET

Det finns bara lite kunskap om skötseln av *Mannophryne trinitatis*. Skötseln bygger på klimatet och livsmiljön vid Trinidads skogsbäckar och på bättre kända arter från skogsbotten och vattenbrynet: *Allobates femoralis* från samma familj och *Hyloxalus azureiventris*. Larvtid och livslängd är lånade från *Allobates femoralis*, och temperaturerna är en uppskattning utifrån klimatet.

Ett par behöver ett terrarium på minst 60 × 40 × 45 cm, med större botten än höjd, eftersom arten lever på marken och försvarar revir. Bygg upp botten med dräneringslager, insektsnät och fuktigt substrat av kokosfiber och mossa. Gör en sluttande strand med stenar och en vattendel i ena änden, så att vattnet kan rinna över stenarna och bilda små kulpar. Lägg stora stenar, bark och löv som gömställen och som låga kallplatser, och plantera med mossa, ormbunkar och krypande växter.

Båda könen försvarar revir, så två djur av samma kön bör inte hållas ihop.

Läs mer: Terrarieuppbyggnad och bioaktiv botten

TEMPERATUR

Dagstemperaturen ska vara 23-27 °C och natten 20-22 °C. Grodor från skogsbäckar tål värme dåligt, så håll temperaturen under 28 °C. Arten har ingen vintervila, men i naturen finns en torrare tid från januari till maj.

LUFTFUKTIGHET OCH SPRAYNING

Luftfuktigheten ska vara 80-100 %. Spraya dagligen så att blad och stenar är våta. Ett dimsystem gör det lättare att hålla fukten stabil. Se till att det finns ventilation så att luften inte blir stillastående. Blir det för torrt söker sig grodorna ända ner till vattnet.

Läs mer: Luftfuktighet, sprayning och ventilation

VATTEN OCH VATTENKVALITET

Arten ska ha en fast vattendel med grunt, rent och gärna lätt strömmande vatten, 3-5 cm djupt, med stenar och löv. En liten pump kan ge lite ström, och grodorna ska lätt kunna ta sig upp på land. Använd regnvatten, osmosvatten eller avklorerat vatten, eftersom groddjur tar upp ämnen genom huden. Byt en del av vattnet varje vecka.

Vattendelen är också grodynglens uppväxtplats, så den ska ha en lugn, något djupare kulp utan ström.

LJUS OCH UVB

UVB behövs knappast, men en låg dos (Ferguson-zon 1) är valfri. Växtljus i 10-12 timmar håller mossa och ormbunkar vid liv. Ge skugga med växter och bark, så att grodorna kan söka sig bort från det skarpa ljuset.

Läs mer: Ljus och UVB

UTFODRING

Arten ska få små leddjur: små och stora bananflugor (*Drosophila melanogaster* och *Drosophila hydei*), hoppstjärtar och små gråsuggor. Mata dagligen eller varannan dag i små mängder, och pudra foderdjuren med kalk och vitaminer ett par gånger i veckan. I naturen består födan av små insekter och andra leddjur.

Läs mer: Foderdjur: hållning och avel Läs mer: Kalk, vitaminer och tillskott

BETEENDE OCH HANTERING

Mannophryne trinitatis är dagaktiv och revirhävdande. Honorna försvarar sina platser oftare än hanarna, med hot, brottning och jakt, och de visar upp den gula strupen som hot. Hanarna försvarar sitt område genom att kalla från fasta platser, och kroppen blir svart under lätet. Grodorna bör inte hanteras. Flytta dem i en ren, våt behållare vid rengöring.

Avel

KÖNSMOGNAD OCH KÖNSBESTÄMNING

Könen känns igen på strupen: grå hos hanen, gul hos honan. Honorna är också lite större. Åldern vid könsmognad är inte dokumenterad. Det säkraste sättet att få ett par är att låta två ungar växa upp tillsammans.

PARNING

Hanen kallar på avstånd, visar upp strupen och hoppar på tåspetsarna. Honan lämnar sitt revir och söker upp honom, och paret går tillsammans till en plats där äggen kan läggas. Äggläggningen följer regnet, så kraftigare sprayning kan sätta igång den.

ÄGG OCH GRODYNGEL

Äggen läggs på land, i bergsspringor eller på våta blad nära bäcken. Antalet per läggning är inte dokumenterat; honorna har 6-13 mogna ägg i äggstockarna i Northern Range och 12-26 i Central Range. Hanen vaktar äggen tills de kläcks.

Hanen bär grodynglen på ryggen till vattnet och sätter av dem i kulpar, helst utan rovdjur. Om det finns många rovdjur kan transporten ta 3-4 dagar, och han kan också använda vattensamlingar i växter. Han förökar sig inte medan han bär grodyngel. Grodynglen lever av alger och nedbrutna löv.

Läs mer: Uppfödning av grodyngel

METAMORFOS

Äggen kläcks efter omkring 21 dagar, och grodynglen genomgår metamorfos efter 40-50 dagar. När frambenen kommer ska vattnet vara grunt och tillgången till land enkel, så att den nyförvandlade grodan inte drunknar.

UPPFÖDNING AV UNGAR

De nyförvandlade ungarna är små och mörka. Ge dem ett fuktigt terrarium med hushållspapper som botten och mossa som gömställe. Mata dem dagligen med hoppstjärtar och de minsta bananflugorna, pudrade med kalk och vitaminer. Tillväxtkurvan är inte dokumenterad för arten.

Hälsa och vanliga misstag

Typiska fel och sjukdomar är desamma som hos andra små grodor som lever vid vatten:

- För hög temperatur eller för torr luft: grodan drar sig undan och magrar. Kyl ner och spraya oftare.
- Kalk- och vitaminbrist: svaga ben och bristsjukdomar. Pudra fodret enligt schemat.
- Inälvsmask (bandmask, spolmask och hakmaskar) är vanliga hos vilda djur och ger magerhet, trots att grodan äter. Gå till en veterinär med kunskap om groddjur.
- Chytridiomykos är en svampsjukdom hos groddjur. Håll nya djur i karantän, och tvätta redskap mellan terrarierna.
- Smutsigt vatten i vattendelen ger bakterieinfektioner i huden, så byt vattnet regelbundet.

Läs mer: Karantän och hygien

Fråga alltid dina kunniga bekanta

Guiden är ett bra ställe att börja på, men den kan inte ersätta erfarenhet. Djur är olika, och mycket av det viktigaste lär man sig av dem som har hållit arten i åratal. Prata med en uppfödare, en erfaren djurhållare eller en veterinär med kunskap om kräldjur och groddjur innan du skaffar djuret - och igen om något verkar fel.